

> Retouradres Postbus 93118 2509 AC Den Haag

Centrale Commissie Dierproeven

Postbus 93118
2509 AC Den Haag

Betreft: Verslag Ketenoverleg
12 april 2024
10:00 – 12.00 uur

Aanwezigen

Leden:

M. Visser namens KNAW
J. Lortejie namens IvD-Platform
H. Griffioen namens NFU
F. Knaap namens FIDIN
B. Zoer namens Nutreco, Royal GD en Schothorst Feed Research
T. Vrijenhoek namens NVDEC
L. Schrader namens NVWA
W. de Leeuw namens NCad
J. van Luijk namens LNV
J. Homberg namens onderzoekers
M. Naquib namens onderzoekers

Namens de CCD:

L. Hellebrekers, Voorzitter CCD
M ter Veld, Vicevoorzitter CCD
M. van Butselaar, Algemeen Secretaris
M. van Olderen, medewerkster OBDA
L. Gouweleeuw, medewerkster OBDA

Afwezig:

P. Bertens namens Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen
S. Dings namens UNL
B. van Leeuwen namens Netwerk Groene Bureaus
B. van de Ven namens HollandBio
M. van de Ven namens onderzoekers

1. Opening en welkom door voorzitter CCD

De voorzitter van de CCD zit de bijeenkomst voor. Hij opent de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. Het overleg vindt fysiek plaats. Er wordt een voorstelronde gemaakt.

Er wordt met de leden afgesproken dat de email adressen die gebruikt worden voor het delen van stukken en communicatie in de CC worden weergegeven.

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld.

3. Samenstelling en werkwijze Ketenoverleg

In oktober 2023 heeft het eerste verkennende Ketenoverleg plaatsgevonden. Voor de voorbereiding van komende Ketenoverleggen is afgesproken dat agendapunten kunnen worden voorgedragen, als deze voorzien zijn van een begeleidend memo.

Wat is besproken tijdens het eerste verkennende Ketenoverleg, en wat tijdens het huidige overleg wordt benadrukt, is dat het Ketenoverleg een platform is waarbij van gedachte kan worden gewisseld tussen de stelselpartijen om verbeteringen van werkwijzen en procedures in de 'keten van vergunningaanvraag en -beoordeling' voor te stellen. Dat is conform artikel 19, tweede lid, van de kaderwet ZBO, waarbij personen en instellingen voorstellen mogen doen om werkwijzen en procedures vanuit het ZBO te verbeteren. Een ZBO is niet verplicht deze voorstellen over te nemen.

In de laatste bijeenkomst van het Gebruikersplatform is erover gesproken dat de term 'Ketenoverleg' de beoogde lading van een dergelijk overleg niet dekt. Er zijn nog geen voorstellen gedaan om tot een andere benaming te komen.

4. Applicants Survey on CCD Project Application

Op initiatief van vertegenwoordigers van COREON en NWO is een survey uitgevoerd onder onderzoekers naar ervaringen met de keten. Een van de onderzoekers die de survey heeft uitgevoerd heeft tijdens het Ketenoverleg een toelichting op de uitkomsten daarvan geven.

Het idee voor een survey onder onderzoekers is ontstaan naar aanleiding van de uitkomsten van het rapport 'Stelsevaluatie vergunningsproces voor proefdieronderzoek'. In dat laatste rapport kwamen de onderzoekers te weinig aan bod, aldus de initiatiefnemers van de survey. De link met de surveyvragen is breed gedeeld. Het is echter niet inzichtelijk hoeveel mensen de link heeft bereikt en hoe de verdeling van respondenten is die positief of negatief naar het vergunningproces kijken. Mogelijk hebben vooral onderzoekers met negatieve ervaringen gereageerd.

Uit de survey komt wel naar voren hoeveel aanvragen een respondent gemiddeld heeft ingediend. Hierbij is niet inzichtelijk of deze groep is verdeeld over aanvragers die weinig aanvragen indienen, en aanvragers die veel aanvragen indienen. Er kan een verschil in de kwaliteit van een aanvraag zitten wanneer een onderzoeker ervaren of onervaren is in het schrijven hiervan. Onderzoekers die onervaren zijn bij het schrijven van aanvragen zouden baat hebben bij het krijgen van schrijfhulp.

Uit de uitkomsten van de survey blijkt dat onderzoekers de vragen van de DEC van hoog detail niveau vinden. Hierbij geeft een lid van het Ketenoverleg aan lastig te kunnen inschatten welke details noodzakelijk zijn voor het maken van een ethische toets. De CCD geeft hierbij aan dat er soms extra informatie nodig is voor het maken van een ethische toets, maar dat er geen wetenschappelijke dialoog mag worden gevoerd. De CCD ziet dit als een worsteling maar ze moet wel weten wat ze vergunt.

Er is in het verleden gesproken over DEC's die zijn ingericht op expertise. Er was toen geen draagvlak om dit te realiseren. Na de evaluatie van het stelsel is de visie hierop vanuit het veld neutraler geworden, maar wordt

de noodzaak niet gezien. Ook geeft een lid aan dat vragen vanuit expertise DEC's nog gedetailleerder zouden kunnen worden.

De CCD ziet tussen DEC's verschil in het detailniveau van vragen die de DEC aan de aanvrager stelt. Ook hoe gestelde vragen worden weergegeven in het DEC advies verschilt per DEC. De CCD gaat in gesprek met DEC's om feedback te geven op haar advies. Een lid van het Ketenoverleg geeft aan dat de wijze van vraagstelling uitmaakt hoe een onderzoeker de vraag ervaart. Het zou ook behulpzaam zijn wanneer voor een onderzoeker inzichtelijk zou zijn waarom een DEC de vraag stelt.

De survey zal ook door de DEC's worden besproken tijdens het DEC voorzittersoverleg.

Actiepunt

Op de aanbevelingen zoals benoemd in de survey vanaf pagina 16 zal per betreffende instantie een schriftelijke reactie worden gegeven. Deze reacties zullen door OBDA worden gebundeld. De gebundelde input zal worden meegestuurd met de stukken voor het volgende Ketenoverleg zodat deze dan kunnen worden besproken.

5. Stand van zaken over de evaluatie van de voorwaarde van de jaarlijkse terugkoppeling bij CRO aanvragen

In 2023 is de CCD gestart met de evaluatie over het omgaan met aanvragen waarbij het onderzoek door CRO's wordt uitgevoerd. De huidige stand van zaken wordt gegeven.

De CCD heeft in september 2023 overleg gevoerd met DEC's die regelmatig CRO aanvragen behandelen en in oktober 2023 overleg gevoerd met een aantal instellingvergunninghouders die onderzoek voor derde partijen uitvoert. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden om de werkwijze omtrent CRO-aanvragen te evalueren en toekomstbestendig te maken.

Als vervolg op bovengenoemde gesprekken is een voorstel gekomen over de werkwijze omtrent CRO aanvragen. Een belangrijke aanpassing die in dit voorstel is benoemd, is dat de toelichting op de te gebruiken formulieren voor de aanvraag van een projectvergunning zal worden aangepast. Hierbij zal aan de toelichting worden toegevoegd welke informatie de CCD in een aanvraag terug wil zien.

Wanneer een vervolgaanvraag wordt ingediend bij de CCD zullen de jaarlijkse terugkoppelingen van het voorgaande onderzoek worden meegestuurd naar de DEC wanneer er om advies wordt gevraagd.

In maart 2024 heeft een gesprek met de DEC's plaatsgevonden waarin deze werkwijze is besproken. In mei zal een tweede gesprek met de CRO's plaatsvinden om deze werkwijze te bespreken. In 2024 zal de CCD de evaluatie afronden.

6. CCD Jaarverslag 2023

Het CCD Jaarverslag 2023 is 15 maart 2024 gepubliceerd op de website van de CCD. Er is gesproken over de benaming in een tabel. LNV geeft aan dat de verklaring van een verhoging van het aantal vergunde dieren helder uitgelegd moet worden aan de politiek. De CCD benoemt dat de

CCD en LNV duiding kunnen geven aan teksten naar de politiek. De CCD en LNV communiceren hier met elkaar over.

7. Verslagen

Bijeenkomst Gebruikersplatform 17 november 2023
Het verslag wordt vastgesteld.

Bijeenkomst Ketenoverleg 24 oktober 2023
Het verslag wordt vastgesteld.

8. Sluiting